

Fietstocht

Dreumel bouwt

september 2007

Stichting Tremele

Route fietstocht (15 km)

In de 20^e eeuw is het aanzicht van Dreumel ingrijpend veranderd. Als hoofdoorzaak noemen we onder meer de watersnood van 1926, de talloze branden in de jaren '20 en '30, bouw van noodwoningen als gevolg van oorlogsschade en de ruilverkaveling in het poldergebied in de jaren '50.

Deze fietstocht voert u ondermeer langs huizen die gebouwd werden om één van bovengenoemde redenen. Tijdens de tocht wordt hier informatie over gegeven.

Stichting Tremele aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid over de inhoud van deze route. Volg de aanwijzingen en begeef u niet op privé-terrein!

1. **We starten de fietstocht bij de R. K. Kerk, Rooijsestraat 65. Vanaf het kerkplein gaan we linksaf de Rooijsestraat in.**
2. **Voor de verkeersdrempel gaan we rechtsaf de Hofhooistraat in.**
Links 3 blokken van 2 woningen gebouwd in 1948.

Links over de drempel staan vanaf nummer 27 watersnoodwoningen (nrs. 27 t/m 39 + nr. 43), gebouwd in 1926, te herkennen aan het spitse dak en het dakdetail. Bijna alle woningen zijn inmiddels verbouwd en aangepast aan de eisen van deze tijd.

Hofhooistraat: Links: 3 blokken van 2 woningen gebouwd in 1948; rechts watersnoodwoning in 1926, gezien vanuit de Margrietstraat

Aan het einde van de Hofhooistraat kijken we tegen een tweetal huizen aan die in 1926 gebouwd zijn als watersnoodboerderij. Deze huizen hadden toen een rieten kap. Links daarvan staat een huis met een mansarde-dak, in Dreumel beter bekend als een huis met een gebroken kap.

Margrietstraat: midden en rechts achter de bomen een watersnoodboerderij; links een huis met een gebroken kap

3. **We gaan nu rechtsaf de Margrietstraat in.**

Aan de linkerkant op nr. 4 vinden we wederom – in eerste aanleg – een watersnoodboerderij.

4. **We gaan linksaf de Hoefstraat in.**

Aan de rechterkant zien de voor de huizen een grote grasstrook. Hierop stonden na de Tweede Wereldoorlog de noodwoningen (1945 – 1968). Deze straat heette toen nog de Velgert. Eind jaren '60 werd de huizenrij (nrs. 2 t/m 8) daarachter gebouwd en begon men langzamerhand met de afbraak van de noodwoningen.

Vervolgens vinden we aan de rechterkant een viertal huizen die in de volksmond de “**zilverhuisjes**” genoemd worden. Deze huizen werden in de jaren '60 gebouwd en worden zo genoemd vanwege de aluminiumfolie die ter isolatie gebruikt werd.

Hoefstraat: linkerfoto: rechts groenstrook waarop tussen 1945 en 1965 de noodwoningen stonden. Rechts achter de bomen staan de “zilverhuisjes”. Foto rechts: gezin van schoenmaker Wimke Kuijpers, die vergunning had om bij zijn woning een werkplaats te vestigen.

5. **We gaan rechts- en meteen weer linksaf de Prins Willem Alexanderstraat in. Na 50 meter gaan we rechtsaf.**

We zien aan de linkerhand een aantal huizen die in Dreumel de “kippenhokken” genoemd worden. (vanaf nr. 18) deze huizen werden gebouwd in de periode 1971-1980.

De “kippenhokken”, gezien vanaf de van Heemstraweg

6. **We gaan bij de splitsing linksaf de Julianastraat in. We gaan meteen weer rechts en rijden dan in de Beatrixstraat.**

Aan de rechterkant een huizenblok gebouwd in de periode 1971 – 1980. Aan de linkerkant een huizenrij die gebouwd is in 1950

7. **We gaan linksaf de v.d. Kleijstraat in.**

v.d. Kleijstraat: links huizen gebouwd in 1948; rechts huizen gebouwd in 1950; uiterst rechts dokter J. v.d. Kleij Junior

De v. d. Kleijstraat heette oorspronkelijk **dokter Jacobus** v.d. Kleijstraat. Hij was jarenlang huisarts in Dreumel. Naar hem is deze straat vernoemd. Ook zijn zoon Bart was huisarts en daarnaast wethouder van de gemeente Dreumel. Hij verongelukte op 17 september 1952. De huizen in deze straat waren toen al gebouwd. De huizenrij aan linkerkant (middelste foto) is net als de huizen die we zojuist aan de linkerkant in de Beatrixstraat zagen, gebouwd in 1950. In feite was deze straat de eerste vorm van sociale woningbouw in de jaren '50. Heel lang hebben hier Indonesische mensen gewoond die na de onafhankelijkheid van hun land gedwongen waren te verhuizen naar het koude Nederland.

Van de huizen aan rechterkant (foto links) zagen we in de Hofhooistraat ook al drie blokken. We zien aan het einde van deze straat aan beiden zijden nog twee blokken. Ze werden allemaal gebouwd in de periode 1948 – 1950.

8. **Bij de splitsing slaan we rechtsaf de Schoolstraat in.**

Het eerste huis aan de linkerkant is ook een watersnoodhuis.

9. **Bij de splitsing met de Eijkhovenstraat rijden we rechtdoor en bij de volgende splitsing houden we rechts aan (Dorpstraat).**

We rijden nu in een straat waar de nodige branden zijn geweest in de jaren '20 en '30. Zo brandden op 5 mei 1927 de huis van G. van de Weerd en H. Cruijssen af.

In 1936 brandden de voorste huizen af. (boerderij, café en kolenhandel, slagerij met woonhuis, winkel met woonhuis). De situatie liep zo uit de hand dat de staat van beleg moest worden afgekondigd.

In 1933 brandden in het achterste gedeelte van deze straat 8 huizen af. (5 zichtbaar op deze foto) De nieuwe huizen werden bijna allemaal huizen met een gebroken kap.

10. **We gaan rechtdoor en nemen de eerste weg links (Zuivelweg).**

11. **Aangekomen bij de kruising met de Rooijsestraat steken we over naar de Molenstraat.**

12. **We volgen de Molenstraat tot aan de kruising. Daar gaan we linksaf (Wilhelminastraat).**

Na ongeveer 100 meter zien we aan de linkerhand twee huizen met een gebroken kap. Even verderop zien we dezelfde soort huizen aan weerszijden van de straat. Als gevolg van twee afzonderlijke branden gingen de huizen verloren en kwamen deze huizen er voor in de plaats.

13. Aan het einde van deze weg gaan we rechtsaf (Rooijsestraat).

In dit gedeelte van de Rooijsestraat vinden we verschillende huizen met een gebroken kap (1920 – 1935) Verder rijden we langs statige huizen en villa's die gebouwd zijn tussen 1890 en 1920.

14. We gaan linksaf de Oude Maasdijk in. Na ruim een kilometer passeren we aan de rechterkant de Veerstraat.

Aan de linkerkant vinden we allerlei typen watersnoodwoningen (1926)

Aan de rechterkant vinden we een aantal huizen met gebroken kap. Deze huizen werden gebouwd nadat een verschrikkelijke brand op 24 april 1929 hier een zevental huizen in de as legde.

15. We steken de van Heemstraweg over en stoppen even bij Griendweg 1 en 3.

Op nummer 1 en 3 vinden we nog twee huizen die na de Watersnood van 1926 gebouwd werden door de zogenaamde Schuytstichting. Deze stichting, vernoemd naar de voormalige burgemeester van Wamel, probeerde ook iets te doen aan de gigantische woningnood.

Oorspronkelijk stond er nog een blok van twee woningen, maar dit moest vanwege de aanleg van de provinciale weg verdwijnen.

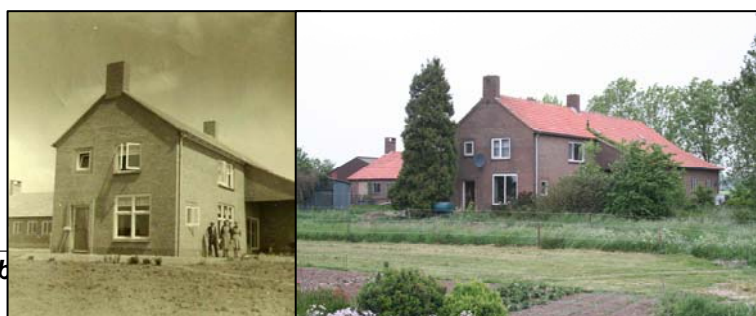
Aan de rechterkant zien we drie huizen met een gebroken kap. Hun voorgangers gingen in vlammen op in.

Links: 2 huizen gebouwd door de Schuytstichting na de watersnood van 1926; rechts 3 huizen met gebroken kap, gebouwd na de brand op 7 juli 1931

16. We vervolgen onze tocht en gaan bij de splitsing linksaf de Kooimolenweg in.

In deze straat staan bijna allemaal watersnoodwoningen. De huizen aan de linkerkant

staan in feite midden op straat. Een manier van bouwen die vroeger heel gewoon was.

17. Bij de splitsing gaan we linksaf en na 100 meter meteen rechts de Venusweg in (Venusweg). Let op: straatnaambord ontbreekt hier!

Het huis aan de rechterkant is ook – in eerste aanleg – een watersnoodhuis. Op de plaats waar de weg een haakse bocht naar rechts maakt zien we aan de linkerkant een boerderij uit de ruilverkavelingsperiode (1950 – 1960)

18. Aan het einde van de weg gaan we linksaf de Kooiweg in.

De meeste boerderijen hadden een gemiddelde oppervlakte van ± 10 hectare. Voorwaarde daarbij was dat je zelf ook eigenaar moest zijn van wat grond.

19. Bij de kruising aangekomen, gaan we rechterdoor (Papesteeg)

De Papesteeg ligt midden in het ruilverkavelingsgebied. De meeste boerderijen zijn inmiddels overgegaan naar nieuwe eigenaren. De meeste nieuwe eigenaren vinden hun bestaan niet meer in de agrarische sector, maar wonen hier als paardenliefhebber of hobbyboer. Slechts bij een enkeling is het bedrijf overgegaan van vader op zoon.

We stoppen nu even bij de eerste boerderij aan de linkerkant om de volgende informatie te kunnen lezen.....

Bij de eerste boerderij aan de linkerkant (Papesteeg) is een steen ingemetseld. Deze steen herinnert aan de bouw van de eerste gesubsidieerde boerderij.

Bij de volgende boerderij (Papesteeg 2) is ook een steen ingemetseld. Deze steen symboliseert de dank aan de Polder Dreumel voor de eeuwenlange strijd voor een goede waterbeheersing. (Zie teksten hieronder)

Papesteeg 1 (links): Tekst op gedenksteen:

Van deze boerderij waarvan de bouw mogelijk werd door ruilverkaveling en de Commissie Subsidieering Boerderijbouw is de eerste steen gelegd door de voorzitter Dr. Ir. F.P. Mesu 13 oktober 1953

Papesteeg 2 (rechts): Deze gedenksteen gesteld door G.P. Elsen, toenmalig voorzittend poldermeester, wil het dankwoord zijn van de plaatselijke commissie aan de polderraad van Dreumel - 19 juli- 1954:
"al lof en eer, voor wie in wijs beleid door d'eeuwen heen gespaarde polderlanden tot voorbeeld in deez' ontginningstijd ten baat van eigen volk verpanden"

20. Bij de splitsing slaan we linksaf de Dalenweg in.

Deze weg is vernoemd naar het perceel land aan de rechterkant: de "Lammerdalen".

21. Bij de kruising gaan we rechtsaf (Merenweg).

We zien nu rechts in de verte de boerderijen in de Papesteeg die in de jaren '50 gebouwd zijn. Bij elke boerderij lag ongeveer tien hectare land. Opvallend is de strakke verkaveling. Links zien we na de bossage in de verte het restant van de "Dreumelse Berg" liggen. Het grootste gedeelte is namelijk afgegraven voor de aanleg van de polderwegen. Het gebied waar u langs rijdt, maakt deel uit van natuurgebied "De Meren".

Aan de rechterkant passeren we bij het houden hek een eendenkooi.

22. **Aan het einde van de weg gaan we linksaf. (Zijvond). We rijden nu op de grens tussen Dreumel (links) en Wamel (rechts) Bij de eerstvolgende afslag stoppen we even.**

We zijn nu bij 't Schutlaken (zie voor uitleg over deze naam: www.tremele.nl/verenigingen/carnavalsvereniging) en staan op een heel oud en heel bekend punt aan de uiterste rand van Dreumel. Rechts van het pand stroomt nog een gedeelte van de oude wetering, die kronkelt langs het natuurgebied de Meren.

Links: voormalig café 't Schutlaken, pleisterplaats voor boeren en passanten; rechts gedeelte van de oude wetering

23. **Op de kruising gaan we linksaf (Zijvond)**

In de verte zien we aan de linkerkant een langgerekte bossage. Dit is natuurgebied de Meren, waarlangs - zoals we al zagen - een stuk van de oude wetering stroomt.

24. **Bij de splitsing houden we links aan (Bergweg)**

Aan de linkerkant zien we de Dreumelse Berg.

Dreumelse Berg

Tegen het einde van de laatste IJstijd (ongeveer 10.000 jaar geleden) zijn in het rivierengebied duinen ontstaan. Dit kwam omdat in drogere tijden het zand uit de rivierbedding is verwaaid. Zo zijn ook de duinen bij Bergharen ontstaan.

Door de latere rivierkleiafzetting zijn veel van deze duinen onder het maaiveld verdwenen. Alleen de allerhoogste toppen steken er nog bovenuit. De Dreumelse Berg (of wat er nog van over is) is zo'n hoge top en een van de laatste, gekeken in westelijke richting.

Het valt op dat de Bergweg - in tegenstelling tot de andere polderwegen - geen kaarsrechte weg is. Deze weg is aangelegd langs de voet van de Dreumelse Berg en volgde daarbij de perceelsgrenzen.

25. Aan het einde van Bergweg gaan we rechtsaf. (Kavelweg)

26. Aan het einde van Kavelweg steken we de van Heemstraweg over en gaan rechtsaf de parallelweg op. Na ongeveer 100 meter gaan we linksaf (Melkweg)

27. Aan het einde van Melkweg gaan we linksaf (Lageweg) en na 50 meter direct weer rechtsaf (Schepenstraat).

De huizen in deze straat zijn (met uitzondering van nr. 3) allemaal gebouwd na de watersnoodramp van 1926.

Schepenstraat nr. 7 is de woning die geschonken is door het Belgische Rode Kruis. De steen die eertijds in de voorgevel zat, is tegenwoordig in het streekmuseum in Beneden – Leeuwen te bewonderen.

Schepenstraat in 1926 met rechts de steen die herinnert aan de schenking van het Belgische Rode Kruis

Bij de splitsing gaan we linksaf (Hogeweg).

De boerderij aan de rechterkant (Hogeweg 9) is ook gebouwd in de ruilverkavelingsperiode maar viel niet onder de subsidieregelingen.

Waar de weg een flauwe bocht naar rechts maakt staat opnieuw een rij watersnoodhuizen. Het laatste huis aan de linkerkant is in eerste aanleg een watersnoodboerderij.

29. Aan het einde van de Hogeweg slaan we rechtsaf (Rooijsestraat).

We zijn nu weer aangekomen bij het startpunt van deze fietstocht. We hopen dat u heeft genoten van deze fietstocht.
We hopen dat u heeft genoten van deze fietstocht die u werd aangeboden door de Stichting Tremele. Kijk voor nieuws over Dreumel op www.tremele.nl

Stichting Tremele – Dreumel
Rabobank 13.60.34.179
KvK Rivierenland 11070082
www.tremele.nl
info@tremele.nl